

BÖLÜM 7

Sık Görülen Jinekolojik Problemler ve Hasta Bakımı

Tuğba DÜNDAR¹
Belma TOPTAŞ ACAR²

ÜREME SIKLUSU ANOMALİLERİ VE HASTA BAKIMI

Kadın üreme siklusuna ait bozukluklar, üreme sisteminin hormonal kontrolünden ya da üreme organlarından köken alır (1). Üreme organlarındaki sorunlar, kadının üreme fonksiyonunu etkilemesinin yanı sıra hem bazı doku ve organların hem de psikolojik sağlığın etkilenmesine yol açabilir (1,2). Bu nedenle üreme siklusu anomalilerinin sadece tıbbi açıdan tedavi edilmesi yeterli değildir. Kadının hayatının var olan sorundan ne kadar etkilendiğinin sorgulanması ve tedavi edilmesi de önemlidir. Bu başlık altında üreme siklusuna ait anomalilerden anormal uterin kanamalar, dismenore ve premenstruel sendroma yer verilmiştir. Bu anomaliler, sadece medikal ya da cerrahi tedavi değil, uzun süreli yaşam tarzı değişikliği gibi destek tedavileri de gerektiren sağlık sorunlarıdır. Bu nedenle her bir sorunun tedavisi başladıktan sonra hastanın ev ortamında takip ve bakımının sürdürülmesi gerekir.

Anormal uterin kanamalar, menstrual siklus düzeninden sapmaları tanımlayan genel bir kavramdır. Polip, myom, malignensi, ovulatuvar disfonksiyon gibi organik nedenlere bağlı olarak görülebilir (3). Son altı ay içerisinde miktar, dü-

- 1 Arş. Gör., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Doğum-Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, tugbadnr@gmail.com
- 2 Arş. Gör., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Doğum-Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, belma.toptas@adu.edu.tr

Hastalar evde bakım sürecinde hastalık süreci ile ilgili bilgi sahibi olmak istemelerine rağmen sağlık kuruluşuna başvurmakta ve ulaşmakta zorluk yaşayabilmektedir. Kanser tedavisinde cerrahi yöntemler, kemoterapi, radyoterapi ve brakiterapi gibi uygulamaların yapıldığı kadınlara bu süreci yönetebilmeleri için danışmanlık yapılmalıdır (78). Evde hasta bakım profesyonellerinin kadınlara profesyonel danışmanlık verilmesinde katkısı çok önemli ve değerlidir.

KAYNAKLAR

1. Macananny E. B. J., Patel B. G., & Taylor R. N. (2020). Disorders of the female reproductive tract. In G. D. Hammer, & S. J. McPhee (Eds.). *Pathophysiology of disease: an introduction to clinical medicine*. (8nd ed.). McGraw Hill Medical Books.
2. Taşkın, L. (2016). *Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği* (15. Baskı). Ankara: Akademisyen Tıp Kitabevi
3. Aslan Özkan H., & Abalı Çetin S. (2019). Üreme Organları Fonksiyon Bozuklukları. Hediye Aslan Özkan (Ed.). *Hemşirelik ve Ebelik İçin Kadın Sağlığı ve Hastalıkları* içinde (s. 623–640). Ankara: Akademisyen Tıp Kitabevi.
4. Munro MG, Critchley HOD, Fraser IS. The FIGO classification of causes of abnormal uterine bleeding in the reproductive years. *Fertility and Sterility*. 2011; 95 (7), 2204-2208. Doi:10.1016/j.fertnstert.2011.03.079
5. Munro MG, Critchley HOD, Fraser IS, et al. The two FIGO systems for normal and abnormal uterine bleeding symptoms and classification of causes of abnormal uterine bleeding in the reproductive years: 2018 revisions. *Int J Gynecol Obstet*. 2018;143 (3), 393–408. Doi: 10.1002/ijgo.12666
6. Gopinath V., Tarshish Y., & McGarry K. (2022). Women's health topics. In E. J. Wing (Ed.). *Cecil essentials of medicine*. (10th ed., pp. 701–712). Philadelphia: Elsevier Inc.
7. Committee on Gynecologic Practice. Management of acute abnormal uterine bleeding in nonpregnant reproductive-aged women. Committee Opinion No. 557. The American College of Obstetricians and Gynecologists. *Obstet Gynecol*, 121, 891-896.
8. Upadhyya K.K., & Sucato G.S. (2020). Menstrual problems. In R. M. Kliegman, J. W. S. Geme, N. J. Blum, S.S. Shah, R.C. Tasker, & K.M. Wilson (Eds.). *Nelson textbook of pediatrics* (21th ed., pp. 1058-1064). Elsevier Inc.
9. Speer L. (2022). Dysmenorrhea. In R.D. Kellerman & D.P. Rakel (Eds.), *Conn's current therapy 2022* (1th ed., pp. 1201-1203). Elsevier Inc.
10. Dehnavi ZM, Jafarnejad F, Kamali Z. The Effect of aerobic exercise on primary dysmenorrhea: A clinical trial study. *Journal of Education and Health Promotion*, 2018; 7 (January), 1–6. Doi: 10.4103/jehp.jehp_79_17
11. Samy A, Zaki SS, Metwally AA, et al. The effect of zumba exercise on reducing menstrual pain in young women with primary dysmenorrhea: a randomized controlled trial. *J Pediatr Adolesc Gynecol*, 2019; 32 (5), 541–545. Doi:10.1016/j.jpag.2019.06.001
12. Armour M, Smith CA, Steel KA, et al. The effectiveness of self-care and lifestyle interventions in primary dysmenorrhea: A systematic review and meta-analysis. *BMC Complement Altern Med*, 2019; 19 (1), 1–16. Doi: 10.1186/s12906-019-2433-8

13. Kim SD. Yoga for menstrual pain in primary dysmenorrhea: A meta-analysis of randomized controlled trials. *Complement Ther Clin Pract*, 2019; 36 (February), 94–99. Doi:10.1016/j.ctcp.2019.06.006
14. Xu Y, Yang Q, Wang X. Efficacy of herbal medicine (cinnamon/fennel/ginger) for primary dysmenorrhea: a systematic review and meta-analysis of randomized controlled trials. *Journal of International Medical Research*, 2020; 48 (6), 1-12. Doi: 10.1177/0300060520936179
15. Bourke J. (2021). Liaison psychiatry. In A. Feather, D. Randall, & M. Waterhouse (Eds). *Kumar and Clark's clinical medicine*. (10th ed., pp. 763-780). Elsevier Limited.
16. Green LJ, O'Brien, Panay N CM, et al. Management of premenstrual syndrome: green-top guideline no 48. *BJOG An Int J Obstet Gynaecol*. 2017; 124 (3), e73–105.
17. World Health Organization Department of Reproductive Health And Research. (2018). *Family planning a global handbook for providers updated*. (Third edit). Geneva.
18. Tolkien Z, Stecher L, Mander AP, et al. Ferrous sulfate supplementation causes significant gastrointestinal side-effects in adults: A systematic review and meta-analysis. *PLoS One*, 2015; 10 (2), 1–21. Doi:10.1371/journal.pone.0117383
19. Gupta S, Pingali P, Pinstrup-Andersen P. Women's empowerment and nutrition status: The case of iron deficiency in India. *Food Policy*, 2019; 88 (April):101763. Doi:10.1016/j.foodpol.2019.101763
20. FOGSI (2017). *Management guidelines of AUB in reproductive period* (25/08/2022 tarihinde <https://www.fogsi.org/wp-content/uploads/2016/06/AUB-FOGSI-GCPR-Summary-of-recommendations.pdf> adresinden ulaşılmıştır.)
21. Kocaöz S., & Aşçı Ö. (2019). Üreme Organlarının Yapısal Bozuklukları. Hediye Aslan Özkan (Ed.). *Hemşirelik ve Ebelik İçin Kadın Sağlığı ve Hastalıkları* içinde (s. 641–672). Ankara: Akademisyen Tıp Kitabevi.
22. Lucioni A., & Kobashi K.C. (2022). Evaluation and management of women with urinary incontinence and pelvic prolapse. In A.W. Partin (Ed). *Campbell walsh wein urology*. (20th ed., pp. 2525-2538). Elsevier Inc.
23. Guerrero K. (2023). Pelvic organ prolapse. In B. Magowan (Ed). *Clinical obstetrics and gynaecology*. (5th ed., pp.120-128). Elsevier.
24. Ge J, Wei XJ, Zhang HZ, et al. Pelvic floor muscle training in the treatment of pelvic organ prolapse : A meta-analysis of randomized controlled trials. *Actas Urol'ogicas Espanolas* 2021; 45, 73–82.
25. The American College of Obstetricians and Gynecologists (2021). *Pelvic support problems*. (25/08/2022 tarihinde at: <https://www.acog.org/womens-health/faqs/pelvic-support-problems#:~:text=How are Kegel exercises done,then relax for 3 seconds> adresinden ulaşılmıştır.)
26. Patton S., & Do R.M.B. (2022). Urinary incontinence. In R. D. Kellerman, & D.P. Rakel (Eds.). *Conn's current therapy 2022* (1th ed., pp. 1152-1154). Elsevier Inc.
27. Hwang S.K., Bennis S.A., Scott K.M., & Bonder J. (2021). Pelvic floor disorders. In D. X. Cifu (Ed). *Braddom's physical medicine and rehabilitation*. (6th ed., pp. 774-788). Elsevier.
28. Sulik S.M. (2022). Pessaries. In G.C. Fowler (Ed). *Pfenninger & fowler's: procedures for primary care* (4th ed., pp. 952-959). Elsevier.
29. Santoro N., & Neal-perry G. (2022). Menopause. In L. Goldman, A.I. Schafer (Eds.) *Goldman-cecil medicine*. (26th ed., pp. 1588-1593). Elsevier, Inc.
30. Kaunitz A. M., & Manson J. E. (2022). Menopause. In R. D. Kellerman, & D.P. Rakel (Eds.). *Conn's current therapy 2022* (1th ed., pp. 1210-1213).

31. Özsoy S. (2019). Klimakterium ve Menopoz. Hediye Aslan Özkan (Ed.). *Hemşirelik ve Ebelik İçin Kadın Sağlığı ve Hastalıkları* içinde (s. 721-740). Ankara: Akademisyen Tıp Kitabevi.
32. The North American Menopause Society. The 2017 hormone therapy position statement of the North American Menopause Society. *Menopause*, 2018; 25 (11), 1362-87. Doi: 10.1097/GME.000000000000092
33. Liu, T, Chen, S, Mielke, GI, et al. Effect of exercise on vasomotor symptoms in menopausal women: A systematic review and meta-analysis. *Climacteric*, 2022; 1-10. Doi:10.1080/13697137.2022.2097865
34. Jorge MP, Santaella DF, Pontes IMO, et al. Hatha Yoga practice decreases menopause symptoms and improves quality of life: A randomized controlled trial. *Complement Ther Med*, 2016; 26, 128-35. Doi:10.1016/j.ctim.2016.03.014
35. Susanti HD, Sonko I, Chang PC, et al. Effects of yoga on menopausal symptoms and sleep quality across menopause statuses: A randomized controlled trial. *Nurs Heal Sci*, 2022; 24 (2), 368-79. Doi: 10.1111/nhs.12931
36. Garcia MC, Kozasa EH, Tufik S, et al. The effects of mindfulness and relaxation training for insomnia (MRTI) on postmenopausal women: a pilot study. *Menopause*, 2018; 25 (9), 992-1003. Doi: 10.1097/GME.0000000000001118
37. Franco OH, Chowdhury R, Troup J, et al. Use of plant-based therapies and menopausal symptoms: A systematic review and meta-analysis. *JAMA*, 2016; 315 (23), 2554-63. Doi:10.1001/jama.2016.8012
38. Inwald EC, Albring C, Baum E, et al. Perimenopause and postmenopause - diagnosis and interventions guideline of the DGGG and OEGGG (S3-Level, AWMF Registry Number 015-062, September 2020). *Geburtshilfe Frauenheilkd*. 2021; 81 (6), 612-36.
39. Mobeen S, Apostol R. Ovarian Cyst. In *StatPearls [Internet]*. StatPearls Publishing, 2022.
40. Hotun Şahin N., & Demirgöz Bal M. (2015). Üreme Organ Tümörleri. Nezihe Kızılkaya Beji (Ed.). *Kadın Sağlığı ve Hastalıkları* içinde (s. 143-159). İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri.
41. Nwogu C. A case report of a huge bartholin's gland cyst, management and literature review. *International Academic Journal of Medical and Clinical Practice*, 2022; 7(1), 17-23.
42. Shariff FO, Septian D, Fajarwati DD, et al. (2022). Recurrent bartholin's cyst: literature review and case report. *Muhammadiyah Medical Journal*, 2022; 3 (1), 19-26.
43. Gofur NR, Gofur AR, Soesilaningtyas GA, et al. Uterine myoma, risk factor and pathophysiology: a review article. *Clinical Oncology*, 2021; 4(3), 1-4.
44. Saunders PT, Horne AW. Endometriosis: etiology, pathobiology, and therapeutic prospects. *Cell*, 2021; 184 (11), 2807-2824. Doi: 10.1016/j.cell.2021.04.041
45. Bingöl D, Büyükkayacı Duman N. Endometriosis ağrı yönetiminde güncel tedavi yaklaşımları ve hemşirenin rolü. *Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2021; 30 (2), Doi:221-225. 10.34108/eujhs.681860
46. European Society of Human Reproduction and Embryology. (2022). *ESHRE guideline endometriosis*. (12/09/2022 tarihinde at: <https://www.eshre.eu/Guidelines-and-Legal/Guidelines/Endometriosis-guideline> adresinden ulaşılmıştır.)
47. Yazıcı S, Çuvadar A. Genital sistem enfeksiyonlarının önlenmesi ve ebelik. *Sağlık Profesyonelleri Araştırma Dergisi*, 2019; 1 (1), 33-37.
48. Bruning E, Chen Y, McCue KA, et al. A 28 day clinical assessment of a lactic acid-containing antimicrobial intimate gel wash formulation on skin tolerance and impact on the vulvar microbiome. *Antibiotics*, 2020; 9 (2), 55. Doi: 10.3390/antibiotics9020055

49. Leclair C, Stenson A. Common causes of vaginitis. *JAMA*, 2022; 327 (22), 2238-2239. Doi:10.1001/jama.2022.6375
50. Sobel JD. Vaginal discharge (vaginitis): initial evaluation. *UptoDate*, 2022.
51. Can Gürkan Ö. (2019). Üreme Sistemi Enfeksiyonları ve Cinsel Yolla Bulaşan Enfeksiyonlar. Hediye Aslan Özkan (Ed.). Hemşirelik ve Ebelik İçin Kadın Sağlığı ve Hastalıkları içinde (s. 589-622). Ankara: Akademisyen Tıp Kitabevi.
52. Powell AM, Nyirjesy P. Acute cervicitis. *UptoDate*, 2022.
53. Jennings LK, Krywko DM. Pelvic inflammatory disease. In *StatPearls [Internet]*. StatPearls Publishing, 2022.
54. Greydanus DE, Cabral MD, Patel DR. Pelvic inflammatory disease in the adolescent and young adult: An update. *Disease-a-Month*, 2022; 68 (3), 101287. Doi: 10.1016/j.disa-month.2021.101287
55. Sıbiç D, Aydın Doğan R. Pelvik inflamatuvar hastalık ve ebelik yaklaşımı. *Kadın Sağlığı Hemşireliği Dergisi*, 2022; 8 (2), 104-111.
56. Centers for Disease Control and Prevention. (2019). *Sexually transmitted disease surveillance*. Atlanta, GA: US Department of Health and Human Services. (23/08/2022 tarihinde at: <https://www.cdc.gov/std/statistics/2019/default.htm> adresinden ulaşılmıştır.)
57. World Health Organization (WHO). (2022). *Sexually transmitted infections (STIs)*. (23/08/2022 tarihinde at: https://www.who.int/health-topics/sexually-transmitted-infections#tab=tab_1 adresinden ulaşılmıştır.)
58. Purnamasari I, Murtiastutik D, Listiawan MY, et al. A retrospective study: characteristics and management of gonorrhoea. *Berkala Ilmu Kesehatan Kulit dan Kelamin*, 2021; 33 (1), 1-7. Doi: 10.20473/bikk.V33.1.2021.1-7
59. Dombrowski JC. Chlamydia and gonorrhoea. *Annals of Internal Medicine*, 2021; 174 (10), 145-160. Doi: 10.7326/AITC202110190
60. Cavanagh N, White J. Sexually transmitted causes of urethritis, proctitis, pharyngitis, vaginitis and cervicitis. *Medicine*, 2022, 50 (5), 247-253. Doi: 10.1016/j.mpmed.2022.02.001
61. Kissinger PJ, Gerwen OTV, Muzny CA. Trichomoniasis. In *Neglected Tropical Diseases-North America*, Springer, Cham 2021; 131-155. Doi:10.1007/978-3-030-63384-4_8
62. Schumann JA, Plasner S. Trichomoniasis. In *StatPearls [Internet]*. StatPearls Publishing, 2021.
63. Tudor ME, Al Aboud AM, Gossman W. Syphilis. In *StatPearls [Internet]*. StatPearls Publishing, 2022.
64. Akalın A. Human papillomavirus (HPV) enfeksiyonu ve HPV aşısında güncel yaklaşımlar. *Androloji Bülteni*, 2022; 24 (2), 133-139. Doi: 10.24898/tandro.2022.25993
65. Schillie S, Vellozzi C, Reingold A, et al. Prevention of hepatitis B virus infection in the United States: recommendations of the advisory committee on immunization practices. *MMWR Recommendations and Reports*, 2018; 67 (1), 1-31. Doi: 10.15585/mmwr.rr6701a1
66. Capriotti T. HIV/AIDS: an update for home healthcare clinicians. *Home Healthcare Now*, 2018; 36 (6), 348-355. Doi: 10.1097/NHH.0000000000000706
67. Sung H, Ferlay J, Siegel RL, et al. Global cancer statistics 2020: GLOBOCAN estimates of incidence and mortality worldwide for 36 cancers in 185 countries. *CA: a cancer journal for clinicians*, 2021; 71 (3), 209-249. Doi: 10.3322/caac.21660

68. T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü. (2017). *2017 Yılı Türkiye Kanser İstatistikleri*. (24/08/2022 tarihinde at: <https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/kanser-istatistikleri/yillar/2017-turkiye-kanser-i-istatistikleri.html> adresinden ulaşılmıştır.)
69. Aşçı Ö., & Kocaöz S. (2019). Üreme Organları Tümörleri. Hediye Aslan Özkan (Ed.). *Hemşirelik ve Ebelik İçin Kadın Sağlığı ve Hastalıkları* içinde (s. 673–720). Ankara: Akademisyen Tıp Kitabevi.
70. Stewart C, Ralyea C, Lockwood S. Ovarian cancer: an integrated review. In *Seminars in oncology nursing*, WB Saunders, 2019; 35 (2), 151-156. Doi:10.1016/j.soncn.2019.02.001
71. Brisson M, Kim JJ, Canfell K, et al, Impact of HPV vaccination and cervical screening on cervical cancer elimination: a comparative modelling analysis in 78 low-income and lower-middle-income countries, *Lancet*, 2020; 22, 395(10224), 575-590. Doi: 10.1016/S0140-6736(20)30068-4
72. Bray F, Ferlay J, Soerjomataram I, et al. Global cancer statistics 2018: GLOBOCAN estimates of incidence and mortality worldwide for 36 cancers in 185 countries. *CA: A Cancer Journal For Clinicians*, 2018; 68 (6), 394-424. doi:10.3322/caac.21492
73. Lei J, Ploner A, Elfström KM, et al. HPV vaccination and the risk of invasive cervical cancer, *New England Journal of Medicine*, 2020; 383 (14), 1340-1348. Doi: 10.1056/NEJMoa1917338
74. Preti M, Selk A, Stockdale C, et al. Knowledge of vulvar anatomy and self-examination in a sample of Italian women. *Journal of Lower Genital Tract Disease*, 2021; 25 (2), 166-171. Doi: 10.1097/LGT.0000000000000585
75. Aksu S, Turgut B. Kadınların jinekolojik muayene öncesi anksiyete düzeyi ve etkileyen faktörler. *İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu Dergisi*, 2020; 8 (3), 688-700. Doi: 10.33715/inonusaglik.762143
76. Saleh N, Abu-Gariba M, Yehoshua I, et al. Barriers to implementation of a pelvic examination among family doctors in primary care clinics. *Postgraduate Medicine*, 2018; 130 (3), 341–347. Doi: 10.1080/00325481.2018.1438078
77. İldan Çalım S, Cambaz Ulaş S, Sülüden E, et al. Akademisyen kadınların jinekolojik muayene deneyimleri ve beklentilerinin belirlenmesi. *Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 2022; 6 (1), 125-134. Doi: 10.46237/amusbfd.891444
78. Bulut ÖÜ, Kaplan S, Şahin, S. (2020). Jinekolojik kanserde evde bakım ve teknoloji kullanımı. *Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi*, 2020; 3 (2), 193-201. Doi: 10.38108/ouhcd.739104